

Pacientské organizace kritizují zdražení léků, obávají se i zhoršení kvality péče

Matěj Kučera

Navrhané zvýšení sazby DPH na léky z deseti na dvanáct procent počiná všichni zúčastnění. Pacienti si připlatí za volně prodávané léky. Pojišťovny se zvednou náklady za léky na předpis. Lékařské organizace navíc za tzv. signální výkony, tedy výdeje léků na recept.

Pacientské organizace vládu kritizují, obávají se zhoršení kvality péče. Chválí ale záměr snížit DPH na zdravotnické pomůcky z patnácti na dvanáct procent.

Podle předsedy Národní rady osob se zdravotním postižením Václava Krásky je přístup vlády zvláštní. „Samozřejmě to vnímáme velmi negativně, protože léky pravidelně a dlouhodobě berou ty skupiny občanů, kteří mají problém. Jsou to především seniři a lidé s postižením. Považuji to za zvláštní přístup i vzhledem k tomu, že v Evropě je přesně opačná tendence. Státu to nic nepřinese, protože to, co se zaplatí na DPH, tak se ubere z veřejného zdravotního pojištění,“ řekl Právu Krása.

Ten se obává zhoršení dostupnosti léčby. „Pokud lidé nebudou mít na doplatky, tak to bude problém a péče se může zhoršit. Myslím si však, že systémem je natolik robustní, že by k tomu dojít nemělo, i když zdražení léků dopadne i na nemocnice,“ míní Krása.

Za pomůcky méně?

Kráska naopak vítá snížení DPH na zdravotnické pomůcky.

„Záleží i na tom, jak se to projeví ve skutečných cenách. Distributoři a výrobci už moc nechtějí dodávat na náš trh, protože se u nás málo valorizuje platba z veřejného zdravotního pojištění. Občané platí stále víc a víc ze svých prostředků a to velmi na ty lidi dopadá,“ řekl Krása.

To je totální úlet ministra Stanjury, ministra Válka, a hlavně předsedy Fialy

Luboš Olejář, Svaz pacientů

Nižší DPH by se mohla projevit například u elektrických invalidních vozíků, jejichž cena je okolo 130 tisíc.

„Tam by asi došlo k úpravě ceny, protože v takové vysoké částce DPH tvoří už značnou část prostředků. Jsou i pomůcky, které stojí mnohem méně, jako třeba inkontinenční podložky, ale těch je zase potřeba mnohem větší množství. Ačkoliv je část z těchto prostředků hrazena ze zdravotního pojištění, nestačí to a lidé potom doplácí,“ uvedl Krása.

Dodal, že chce jednat o nulové dani na zdravotnické pomůcky.

Podle prezidenta Svazu pacientů Luboše Olejára se vládní návrh dotkne všech pacientů. „Samoléčba utrpí totálně. Pacienti by pak měli zvážit návštěvu svého lékaře, aby jim předepsal lék na recept, a doža-

Ilustrace foto PRÁVO – Karel Otavský

dovat se léku s plnou úhradou od pojišťovny, aby neutrpěly jejich peněženky. Kdo nebude ochoten jít do čekárny, tak v podstatě zaplatí u volně prodávaných léků nebo u náhrad peněz navíc,“ řekl Právu.

Olejář vládu za návrh ostře kritizuje. „To je totální úlet ministra Stanjury, ministra Válka, a hlavně předsedy Fialy. K če-

mu se zvyšuje cena léků? Aby si pomoci pacientů zalátali státní rozpočet? Jsme z toho zhození a naštvaní,“ zlobil se Olejář.

Ušetříme, tvrdí Válek

Podle ministra Válka zdravotnictví úpravou DPH ušetří celkem 3,2 miliardy. Za léky a prostředky s desetiprocentní

sazbou vydá stát podle jeho slov ročně deset miliard a za ty s patnáctiprocentní sazbou patnáct miliard.

Zvýšení DPH ale dopadne na pojišťovny. Za léky s vyšší DPH zaplatí o 1,5 až o dvě miliardy víc. Jen náklady VZP podle mluvčí Viktorie Plívové vzrostou o miliardu. Na některé léky musí lidé i tak doplácet.

Dráž i levněji

Pokud se lék na horečku Paralen 500 v balení 24 tablet prodává za 49 korun, tvoří daň čtyři koruny. Po zvýšení sazby by byla DPH asi o 90 haléřů vyšší. U stejné velké balení léku proti bolesti Ibalgin 400 je při ceně 73 korun daň sedm korun, vyšší sazba by znamenala navíc korunu a 30 haléřů.

Například balení 800 tablet léku pro imunitu a zmírnění bolesti Wobenzym stojí 3800 korun. V nové sazbě DPH by pak stál zhruba o 70 korun víc.

Elektrický invalidní vozík, který nyní při 15procentní sazbě DPH stojí 130 tisíc korun, by v nové 12procentní sazbě zlevnil přibližně o 3500 korun. (mak)

Válek chce garantovat, že se cena doplatek extrémně nezvýší. „Chci mít naprosto jasno, jak je to s doplatky, abych mohl garantovat, že se doplatky nezvýší na nějakou enormní částku,“ řekl Válek.

S úhradou doplatek na recepty pomáhá pacientům ochranný limit, nad něj zdravotní pojišťovny peníze zaplacené na doplatek v lékárnách vracejí.

Limit 500 korun je u seniorů nad 75 let a zdravotně postižených. U dětí a seniorů nad 65 let je tisíc korun. U ostatních dospělých 5000 korun. Částka, kterou pojišťovna vyčíslí, se může lišit od částky v lékárně reálně zaplacené.

Pojišťovna počítá tzv. započitatelný doplatek, tedy částku, která se platí u léku se stejnou účinnou látkou, kde je doplatek nejvyšší.

Dálniční známky do března levněji

Roční dálniční známka od příštího roku zdraží. Cena vyskočí o 800 korun, z 1500 na 2300 Kč. Cena se ale zvýší až od března, takže kdo si pořídí vinětu v únoru, dostane ji ještě za nynější cenu. Nově se zavádí jednodenní známka. Desetidenní a měsíční kupony pak zlevní.

Vyplývá to z návrhu novely zákona o pozemních komunikacích, kterou včera představil ministr dopravy Martin Kupka (ODS).

Vyšší ceny elektronických dálničních známek začnou platit se dnem nákupu od 1. března. Do konce února tedy bude možné pořídit ještě i roční známku za cenu 1500 korun.

Nyní lze koupit dálniční známku s tříměsíčním předstihem od zahájení platnosti. To se příští rok změní a předstih se zkrátí na jeden měsíc.

Ministerstvo dopravy rovněž od března zavede jednodenní dálniční známku za 200 korun. A zatímco roční známka zdraží,

Jak se změny ceny jednotlivých kuponů (v Kč)

	2023	2024*	2024 eco	2024 e-hybrid	2024 elektro
Roční	1500	2300	1150	570	0
Měsíční	440	430	210	100	0
Desetidenní	310	270	130	60	0
Denní	-	200	100	50	0

*Pozn.: Jednotlivé hodnoty kuponů jsou vypočítány procentem podle směrnice Euroviněta z roční známky a po výpočtu je každé číslo zaokrouhlené na celé desetikoruny dolů.

desetidenní kupon zlevní o 40 korun na 270 Kč a měsíční bude stát 430 Kč místo 440 korun.

Při stanovení cen se Česko od příštího roku muselo řídit evropskou směrnicí Euroviněta.

Roční známka nezdražovala od roku 2012 a podle ministra zvýšení ceny pouze zahrnuje inflaci za posledních deset let. Národní ekonomická rada vlády radila zvýšení ceny na 3000 Kč.

Celkový výnos z prodeje známek by se měl v příštím roce zvýšit o 1,3 miliardy z loňských zhruba 5,8 miliardy. Do budoucna by se měla cena známek pra-

videlně valorizovat tak, aby zohledňovala vývoj inflace.

Evropská směrnice zároveň umožňuje odpustit poplatek za používání dálnic bezemisním vozidly na elektrický pohon nebo vodík. Hybridní vozidla s kombinovaným množstvím emisí do 50 gramů CO₂ na kilometr, jež měla dosud také úlevu, budou platit 25 procent sazby.

U aut v systému časového zpoplatnění poháněných zemním plynem nebo biometanem zůstane míra vyhodnocení na současné úrovni 50 procent sazby. (tov, ČTK)

Stravenky by měly lidem zůstat

Vláda počítá s omezením benefitů pro zaměstnance prostřednictvím škrtnutí v daňových osvobozeních. Hovoří sice i o stravenkách, ale nejedná se o běžné stravenky, respektive stravenkové paušály. Dopad ale bude třeba na držitele a příspěvatele na populární „multisportky“, tedy karty pro slevu na sportovištích a ve wellnessových zařízeních.

Vláda chce zrušit osvobození u nadlimitních stravenek. Ty mohou dosahovat až tisíce korun denně a občas se jim proto říká manažerské stravenky.

Stravenky jsou pro zaměstnavatele uznatelné jako daňový náklad, ale zároveň se z nich neplatí zdravotní a sociální pojištění. Zaměstnavatel si nadále může jako daňově uznatelný náklad

uplatnit částku do výše 70 procent vyhláškou stanoveného stravného, maximálně však 55 procent hodnoty stravenky.

„Pro letošní rok je daňově optimální stravenka za 194 korun a nejčastěji poskytovaná hodnota činí 120 korun. Situace, kdy firma hradí svým zaměstnancům stravenku nad limit spoluúčasti 55 procent, se týká velmi malého počtu firem,“ řekl k tomu Právu generální ředitel Sodexo Daniel Čapek.

Zrušení daňového osvobození se však má týkat všech volnočasových benefitů. Zaměstnavatelům se je tím pádem přestane vyplácet je poskytovat. Týká se to i zvýhodněných karet na sport. „Vláda žádné peníze navíc nevybere, pouze připraví lidi o pří-

spěvky na zdraví, pohyb nebo rekreaci,“ konstatoval ředitel společnosti MultiSport Benefit Miroslav Rech.

„Vláda počítá s tím, že zrušením podpory benefitů uspoří 1,4 miliardy korun. Nicméně přes devadesát procent zaměstnavatelů avizuje v tomto případě benefity zcela zrušit, tedy se žádné dodatečné daně nevyberou,“ dodal předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR Josef Jaroš.

Až totiž dojde na zrušení tohoto osvobození od daně, bude podle něj muset zaměstnavatel z benefitů platit odvody na zdravotní a sociální pojištění a poskytování benefitů se pro něj stane výrazně nákladnější. (gin)